

Sluňákoviny

prosinec 2010 / ročník I.

sluňákovský zpravodaj

Medový den

V sobotu 18. září 2010 se na Sluňákov slétly všechny včely z okolí. Podzimní den pro veřejnost (1 500 návštěvníků) naplnil med a vše, co kolem něj poletuje. Děti si vyrobily vlastnoruční svíčku z včelího vosku, protáhly si křídla při opylování květů a s panem včelařem si zkusily vytočit med z medometu. S pohádkou vystoupil divadelní soubor Štěk z Hranic. Nechyběla ani výstava současných i historických včelařských nástrojů, ani místní včelaři se svými produkty. Na odbornou přednášku se zájemci vydali i k samotným úlům. Vše zakončil koncert etnobeatové skupiny Kumbalu. S velkým úspěchem se setkaly domácí medové dobroty od návštěvníků. Některé recepty najdete uvnitř čísla.

Přijďte příště?

Bobří den na Sluňákově

aneb hrátky (nejen) pro rodiče s dětmi, 22. ledna 2011, 10–15 hodin na Sluňákově

Přijďte se pobavit, zasmát se, odpočinout si. Na návštěvu přijede i bobřík Bořík od Václava Chaloupka. Dál vás čeká stezka k bobřímu hradu s Loveckou chatou. Pro děti tu bude příběh bobříka Kastora – sjedte bobří skluzavku, pokácejte svou vrbu, vyrobte bobra. Čeká vás bohaté občerstvení i něco pro zahřátí.

Chůze krajinou k zrnku romantismu za branami apokalypsy

Média jsou plná environmentálních strašidel o konci světa. Jen namátkou lze zmínit některá z nich: ozónová díra, klimatické změny, vyčerpání přírodních zdrojů, nedostatek vody, masové vymírání druhů.

Environmentální hnutí se tak jeví jako nový nositel apokalyptického myšlení. Ne však ve smyslu původního významu starého řeckého slova „apokalypsis“, tedy něco ve smyslu „zjevení“ či „odhalení“. Tím může být například prožitok živého světa s vědomím jeho zdánlivé nekonečnosti ve srovnání s vymezeným časem konkrétního lidského života. Spíše je ekologická apokalypsa vnímána ve spojení s ekologickou krizí, která směřuje k ekologické katastrofě. Znovu tu kdosi hrozí koncem světa. A k němu směřují lidé a na konci cesty stojí soudce v zeleném rouchu s osudovou otázkou, kterou tak uhrančivě kladou média, když se dnes někoho ptají na vztah člověka k přírodě: Třídils? Netřídils? A podle odpovědi pak ti, co neprohlédli ekologická desatera, odcházejí za hlomozu troubení polnic a v krvi hněvu jako hříšníci do propasti Abaddon, do hořícího jezera. A ti prověřeni, kteří třídili až do samého konce, si užijí nekonečnou radost v zelené tisícileté říši, na trůnu Nové Divočiny, haleluja.

Vydejme se na chvíli na pěší chůzi jiného typu: za hranice Harmagedonu i věčného Ráje. Není to cesta za sportovním výkonem, není to pouze vzrušení z možnosti svobodného pohybu těla přírodou za dveřmi tělocvičen a měst (outdoor). Stali jsme se zrcadlem, v jehož paměti zůstávají odrazy míst, kterými jsme prošli. Zrcadlem prožitků při porozumění sobě samým, v důsledku kontextů setkávání se s jinak živými. To mlha je naší svobodou mezi jasností dne a noci. Každý náš krok je ozvěnou srdce, které vhnání krev do našeho myšlení. Myšlení přírody jako sebe sama.

Vracíme se domů z cesty, která neměla předem jasný cíl. Snad proto jsme na ní potkali mnoho různě smýšlejících poutníků: například samotářského chodce Rousseaua, neustále putujícího Byrona ... a téměř před svými branami Karla Hynka s jeho přáteli. Tak divoké a bujaré. Domů přicházíme proměnění a zdravější, obohaceni o cestu tam a zase zpátky, o setkání plná náhody a překvapení, což patří ke zdrojům tajemství.

Dávno tomu, co americký esejista, filosof a básník Henry David Thoreau napsal ve své Chůzi: „Zdraví člověka si vyžaduje pohled na tolik akrů luk, kolik jeho farma potřebuje fůr hnoje. Tak získá vydatnou stravu, již se živí. Město nespasí jeho počestní občané o nic více než lesy a bažiny, které ho obklopují. Město, nad nímž se vlní jeden prales, zatímco jiný dlí pod ním, je schopné si vypěstovat nejen kukuřici a brambory, ale i básníky a filozofy pro nadcházející věky.“

pokračování na straně 2

Co to k nám vlastně ústy amerického transcendentalisty promlouvá zpočátku 19. století? A je nám to dnes k něčemu? Sluňákov, který sídlí v Horce nad Moravou, a jehož snahou je rozvíjení vztahu člověka a přírody, se snaží nabízet lidem tento pohled do bažin za městem. Do močálů, které jsou skutečným zdrojem lidského štěstí, životů mezi dobrem a zlem, využívajícím pramenem kulturního pobytu mezi nebem a zemí.

Co zbývá doříct na konci cesty k původnímu významu apokalypsy jako zjevení? Neutopit se v moři romantismu, neboť jeho hlubiny jsou plné apokalyptických blesků utržených z řetězu rozumu, například v moři extrémů 20. století. Na chvíli jsme poodstoupili od technického a počítačského rozumu, ale jen tak, abychom jej neztratili zcela. Chceme se však projít k jinému typu rozumu jako jednoho z druhů typicky lidského citu, například pro porozumění těsného sepětí člověka a přírody. A při tom nezabloudit v divočině, ve světě zcela mimo lidským.

Michal Bartoš, ředitel

Táborové léto se Sluňákovem

Stanový tábor ve Snové Říši

Také jste měli začátkem léta pocit, že začínáte bláznit a přestaly se vám zdát sny? Pán snové říše Morpheus byl totiž zajat temným mágem Burgessem a jeho Říše Snění, ve které se odehrávají všechny naše sny, se začala se rozpadat. Dospělí po několika bezesných nocích začínali ztrácet rozum... Z posledních zbytků sil seslal Morpheus sen dětem, které ještě stále dokázaly snít. Třicet osm odvážných se sešlo u říčky Bobruvky nedaleko Skryjí u Tišnova s nelehkým cílem: zachránit snovou říši! Během prvních čtrnácti sprnových dnů se dětem podařilo proniknout do Říše Snění, přemoci tajemné Mnohozvíře a za pomoci knihovníka Luciena získat magické předměty potřebné k osvobození Morphea. Odměnou pro každého zachránce byl kouzelný písek od samotného pána snů, který může pomoci splnit i to nejtajnější přání.

Živelný příměstský tábor

Od 19. do 23. 7. se sluňákovský dům stal základnou pro táborové výpravy nejen do jeho okolí, ale letos také do říše všech 4 přírodních živlů - voda, vzduch, oheň a země. Bohové živlů se mezi sebou už dlouho hádají a na Zemi se pak dějí přírodní katastrofy. Jedinou možností, jak jim zabránit, je pokusit se bohy mezi sebou usmířit. Sedmadvacetičlenné výpravě se to nakonec podařilo. Děti poznávali živly na raftech v proudu řeky Moravy, v podzemí šifrovací jeskyně nebo při rozdělování ohně. Kromě živlů poznali i nové kamarády a získali nové prázdninové zážitky.

Putovní tábor

Pro letošní puták jsem si vybrali Křivoklátsko a Český kras, kraj sice osídlený ale neobyčejně zajímavý. Cestou jsme potkali hrad Křivoklát, přešli přes Berounku na Bránovském přívoze, kde Ota Pavel chytil zlaté úhoře. Zažili jsme mlhavé ráno na břehu Berounky, prospali jsme noční bouři pod sopečným vrcholem, ohromil nás výhled na velkolom Čertovy schody a schladila návštěva jeskyně. Nenalezli jsme trilobity, ale zvládli drsnou brigádu se zbýječkou v Solvařových lomech, užili si jízdu v důlních vozících. a koupání v lomech.

Sluňákov se představuje

Zuzana Janková

lektorka ekologických výukových programů pro školy a pracovnice turistického informačního centra

Co nám o sobě prozradila ...

„Moje rodina žije v Malém Beranově, což je vesnička kousek od Jihlavy. Dětství jsme se sestrou a kamarádkami prožily na zahradě se psy, kočkami, lesem a řekou Jihlavou. V Olomouci jsem zakotvila později kvůli studiu učitelství matematiky a biologie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého. Na Sluňákově jsem začínala jako externí lektorka a po ukončení školy se tu pro mě našlo volné místo. Jinak ráda jezdím na kole, občas si jdu zaběhat nebo se v zimě projet na běžkách. Už přes rok chodím opět do jógy. Baví mě něco vyrábět rukama - zdobit, tvořit..., ale i práce na zahradě. Mám ráda přírodu a putování po kopcích. I knížka je můj dobrý přítel, také bych ráda uměla mluvit více jazyky, což je v mém případě trošku běh na dlouhou trať... ale už jsem říkala dříve, že ráda běhám... ☺“

A pár otázek nakonec...

Co tě po ránu nejvíce potěší?

„Když je venku pěkné počasí... a může se jet v pohodě na kole do práce!“

Čím tě tvoje práce naplňuje?

„Líbí se mi Sluňákov jako takový a jsem ráda, že mohu být jeho součástí.“

A co si na ní užíváš?

„To, že na Sluňákově pracují fajn lidé že děláme smysluplnou práci. Líbí se mi, že pracujeme s dětmi i s dospělými, i místo, kde Sluňákov stojí – na kraji vesnice, kde hned za humny začíná lužní les a CHKO Litovelské Pomoraví...“

Recepty

z Medového dne

Nebe v hubě - medový řez

Těsto: 50 dkg hl. mouky, 20 dkg cukru moučka, 20 dkg tuku (másla, Hera...), 2 vejce, 2 lžice medu, 2 lžičky sody rozmíchané ve 2 lžících mléka

Vše smícháme a těsto rozdělíme na dva díly. 1. díl rozválíme na vymazaném a vysypaném plechu nejlépe dnem vzhůru, pečeme asi 15 min na 175°C dozlatova. 2. díl pečeme stejným způsobem, ale před pečením přidáme na rozválené těsto osmažené ořechy (25–35 dkg ořechů – půlky, čtvrtky, 8 dkg cukru, 12 dkg másla, 3 lžičky medu – vše na pánvi osmažíme dozlatova a ještě horké vylijeme a urovnáme na vyválené těsto). Oba upečené pláty se pocákají rumem, spodní se potře krémem a přiklopí se horním dílem s ořechy.

Krém: 1,5 sklenky mléka, 2 lžice hl. mouky, 2 lžice škrobové moučky (pudingu), 10 dkg cukru

Vše povaříme jako pudink a necháme vychladnout. Potom přidáme 20 dkg másla a vyšleháme krém. Nakonec můžeme přidat šťávu z půlky citronu.

Medový penicilin aneb prevence před angínami, dávkování: co kdo snese...

Na 0,7 l: tekutý med, slivovice – v poměru 1:1, šťáva z 4–5 citronů. Vše promícháme na mírném ohni, dokud nedojde ke spojení jednotlivých ingrediencí.

Sluňákov v roce 2010

Rok se chýlí ke konci, což je dobrá příležitost k ohlédnutí se. První letošní velká akce byla Expudice na severní tyčnu s medvídkem Pú 30. ledna. Děti i rodiče se seznámili s životem jeho přátel a po všech nástrahách cesty dobyli i severní tyčnu na sluňákovské střeše, na kterou se nakonec vypravilo přes 300 polárníků.

Potom přišly na řadu oslavy! Letos slavilo své 20. výročí nejen CHKO Litovelské Pomoraví, ale i festival Ekologické dny Olomouc. Při jarmarku na Horním náměstí si 9 500 návštěvníků prohlédlo nejen výrobky řemeslníků, ale dozvěděli se o odpadech a o jejich dalším využití. Probíhaly také besedy s odborníky, které nabízely od ekologických témat (O motýlech, Amazonie) přes sociologická a filozofická (Enviromentální umění, Věda – svět expertů, svět laiků) až po ta aktuální, která hýbou světem – K čemu je ekologům Avatar? Celý festival přilákal 34 300 návštěvníků a završil ho hudební den na Horním náměstí s kapelami Žamboši, Blue Effect a dalšími a také varhanní koncert v Chrámu sv. Michala.

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Olomouckého kraje u nás na podzim uspořádal dvoudenní konferenci EV pro pedagogy s vyhlášením soutěže o Titul Zelená škola/školka, které se zúčastnilo přes 20 škol. Na konferenci proběhlo několik metodických dílen.

Sluňákov také koordinuje dlouhodobý mezinárodní projekt Ekoškola, v němž žáci zkoumají provoz školy a navrhují jeho zlepšení, která se snaží naplňovat. Program svými činnostmi spojuje žáky, učitele, vedení školy i místní komunitu. V Olomouckém kraji je zapojeno 16 škol a titul Ekoškola už získalo Gymnázium Jeseník. Stále nabízíme zapojení škol do projektu. Ekoškola spojuje 9 125 460 studentů a 628 005 pedagogů z 32 156 školách z celého světa.

A co ještě proběhlo?

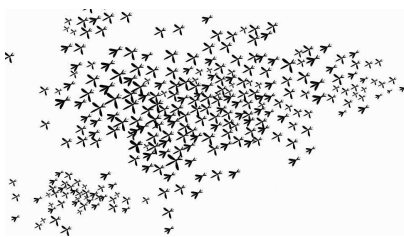
- 7 Ekovečerů pro 619 účastníků na ekologicko-filozofická témata v Divadle hudby v Olomouci
- 21 seminářů, které navštívilo 497 pedagogů
- 17 3–5denních pobytových programů pro 584 žáků
- 174 denních ekologických programů pro 3 361 žáků všech typů škol
- 4 metodické poštovní rozesílky materiálů pro 60 MŠ v síti Mrkvička a dalších 6 rozesílek pro 99 ZŠ a SŠ v síti M.R.K.E.V
- Odpadová olympiáda ve Smetanových sadech pro žáky 4.–6.tříd
- soutěž Volá tapír, třídte papír! s 24 zapojenými školami a 175 tunami sebraného papíru
- vytvořili jsme novou nabídku programů
- týden o ekologické výchově pro studenty UP

Oddíl Tuláček

Od loňského roku nabízíme pro děti z 1. až 3. třídy přírodovědný oddíl jménem Tuláček. Pojmenovali jsme ho po zvědavém tulákoví procházející se přírodou a zkoumající její divy. Na pravidelných schůzkách hrajeme hry nejen s ekologickou tematikou, vyrábíme z různých přírodních materiálů – třeba paletu z podzimních barev přírody nebo prozkoumáváme taje okolí – objevování bobřích stop u Mlýnského náhonu. S dětmi jsme letos podnikli úspěšnou výpravu do zoologické zahrady na Svatém Kopečku. Na předvánoční víkend chystáme Vánoční přespání na Sluňákově. Těšíme se na další členy, kteří nás v budoucnu navštíví. Schůzky se konají každé pondělí od 15.15 na Sluňákově. Stačí jen přijít, jste vítáni.

Barbora a Martina, vedoucí oddílu a studentky UP

Nabízíme Vám

Ekologická poradna nabízí poradenství se zaměřením na odpady, ekologické stavitelství, dále na šetrné spotřebitelství a domácnost.

Sluňákovský obchůdek návštěvníkům nabízí kromě běžného drobného obchodu, také biopotraviny a Fairtrade výrobky. Najdete tu mnoho informačních materiálů, zajišťujeme i jejich distribuci. Nechybí tu ani drobné výrobky od místních řemeslníků. Otevírací doba je duben–září denně 10–17 hodin.

Nabízíme ubytování a pronájem prostor pro veřejnost, pro víkendové pobyty dospělých, dětí, organizací, pro pořádání firemních i soukromých akcí, seminářů, kurzů a podobně. K dispozici je ubytování s kapacitou 44 lůžek, polyfunkční sál s kapacitou do 120 míst a další prostory. Je tu pro vás i půjčovna jízdních kol, raftů.

Přejeme Vám

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

SKANSKA

Oční ordinace MUDr. Marcel
Matzenauer a Marshall Malinovsky

